

Milosrđe - Isus ozdravlja bolesne

Piljek Jagić, Antonio

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:116267>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-03**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
NASTAVNIČKI ODSJEK
DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

DIPLOMSKI RAD
ANTONIO PILJEK JAGIĆ

Zagreb, rujan 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
NASTAVNIČKI ODSJEK
DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

DIPLOMSKI RAD
MILOSRĐE – ISUS OZDRAVLJA BOLESNE

Antonio Piljek Jagić

Mentor: izv. prof. dr. art. Snježana Ban

Zagreb, rujan 2024.

Sadržaj

UVOD.....	1.
1. POTICAJ NA ODABRANU TEMU.....	2.
1.1. Poticaj u biblijskim tekstovima.....	2.
1.2. Inspiracija Rembrandtom.....	3.
1.3. Zamisao rada i osobna pobuda.....	4.
2. SLIKA <i>ISUS OZDRAVLJA BOLESNE</i>	6.
3. ZAKLJUČAK.....	27.
4. POPIS ILUSTRACIJA	28.
5. LITERATURA.....	29.
6. PRILOZI.....	30.
6.1. Opisi iz Evandjelja.....	30.

SAŽETAK

Diplomski rad se bavi temom Isusovih čuda i Božjeg milosrđa kroz prikazivanje Isusa koji ozdravlja bolesne. Rad istražuje evanđeoske prikaze Isusovih čuda, s naglaskom na prikaz ozdravljenja unutar gomila ljudi. Reference iz Evanđelja prikazuju različite aspekte Isusovog djelovanja u Izraelu, osobito u Galileji, gdje je često bio okružen mnoštvom ljudi. Slika prikazuje Isusa kako prolazi kroz galilejski krajolik, možda Kafarnaum, ozdravljajući bolesne. Likovi su prikazani realistično, a scena je inspirirana osobnim iskustvima, biblijskim tekstovima, filmovima i dokumentarnim prikazima Isusovog života i jednim Rembrandtovim djelom. Prikaz likova i arhitekture oslikava ugođaj Bliskog istoka. Rad je rezultat osobnog putovanja kroz temu Božjeg milosrđa. Zamišljena kao monumentalni rad, slika nastoji potaknuti na promišljanje o biblijskim izvještajima i Božjem milosrđu. Misao iz svećenikove propovijedi na jednoj Misi koja se zbilila paralelno s izradom rada lijepo sažima bit rada, a glasi: „*Isus misli na nas.*“

Ključne riječi: Isusova čuda, Isus ozdravlja bolesne, Evanđelja, Božje milosrđe, slika

SUMMARY

The thesis deals with the topic of Jesus' miracles and God's mercy through the depiction of Jesus healing the sick. The work explores the Gospel accounts of Jesus' miracles, with an emphasis on the account of healing within crowds of people. References from the Gospel show various aspects of Jesus' activities in Israel, especially in Galilee, where he was often surrounded by crowds of people. The painting shows Jesus walking through the Galilean countryside, perhaps Capernaum, healing the sick. The characters are depicted realistically, and the scene is inspired by personal experiences, biblical texts, films and documentaries about the life of Jesus, and a work by Rembrandt. The depiction of characters and architecture reflects the atmosphere of the Middle East. The work is the result of a personal journey through the theme of God's mercy. Conceived as a monumental work, the painting seeks to encourage reflection on biblical accounts and God's mercy. A thought from the priest's sermon at a Mass that took place parallel to the creation of the work sums up the essence of the work nicely, and reads: "Jesus thinks of us."

Keywords: Jesus' miracles, Jesus heals the sick, Gospels, God's mercy, painting

UVOD

„Isus je prolazio po svoj Galileji. Učio je u sinagogama, navješćivao evanđelje o Kraljevstvu i liječio svaku bolest i svaku nemoć u narodu.“

Mt 4, 23

„Tada se sabra oko njega veliko mnoštvo naroda. Oni donesoše sa sobom hrome, kljaste, slijepi, nijeme i mnoge druge i položiše ih do njegovih nogu. I on ih iscijeli. Kad vidje narod kako nijemi govore, kljasti ozdravljaju, hromi hodaju i slijepi gledaju, divio se i slavio je Izraelova Boga.“

Mt 15, 30-31

Diplomski rad čini jedna slika naslova *Isus ozdravlja bolesne*. Nastala je tehnikom akrila na platnu tijekom posljednjeg semestra diplomskoga studija, a dimenzije slike su 250 x 400 cm.

Ovaj rad istražuje temu Božjeg milosrđa kroz prikaz Isusovih čuda s posebnim naglaskom na ozdravljenja. Inspiriran biblijskim opisima, osobnim životom, jednim djelom Rembrandta i filmskom umjetnosti, cilj je prikazati kako je Isus, gomilama ljudi koje su ga okruživale, donio utjehu ozdravljajući njihove bolesnike. Kroz ovu umjetničku interpretaciju želim dočarati kako su se ti trenuci odvijali u gužvi, pokazujući osjećaj nade među ljudima koji su se trudili doći do Isusa.

Rad se fokusira na prikazivanje biblijskih opisa uzimajući prizor u kojem se Isus susreće s ljudima i ozdravlja ih. Kroz vizualnu interpretaciju nastojim prikazati povezanost Isusovih čuda i milosrđa i potaknuti gledatelja na promišljanje o ovoj temi.

1. POTICAJ NA ODABRANU TEMU

Papa Franjo je 8. prosinca 2015. godine proglasio godinu Božjeg milosrđa. U knjizi *Božje je ime milosrđe* objašnjava kako u pozadini te odluke nije ništa određeno i kaže da smatra važnost milosrđa najvažnijom Isusovom porukom potaknut svojim iskustvom ispovijedanja i brojnih priča koje je čuo. Papa objašnjava kako riječ milosrđe etimološki znači otvoriti srce bijednome, nadalje upućuje na Isusova čuda i podsjeća nas da su ona djela milosrđa prema čovjeku.¹ Evanđelja na mnogo mjesta opisuju Isusova čuda. Različiti dijelovi Evanđelja nam opisuju kako Isus ozdravlja bolesne, hrome i kljaste, vraća vid slijepima, oslobađa opsjednute, liječi svaku bolest i svaku nemoć. Kada bismo iz Evanđelja izdvojili sve dijelove teksta koji opisuju kako Isus ozdravlja bolesne ostala bi nam manja knjiga, a kroz četiri Isusova životopisa je na mnogo mjesta opisano kako ozdravlja bolesne. Velik broj opisanih čuda čine pojedinačna ozdravljenja uz one sažetije izvještaje o tome kako Isusa prati gomila ljudi nad kojima se on sažali pa im krene propovijedati i ozdravljati bolesne među njima.

1.1. Poticaj u biblijskim tekstovima

Jedan od opisa Isusovog boravka u Galileji donosi nam Matej u četvrtom poglavlju svog Evanđelja. Isus je propovijedao, ozdravljao i činio čuda. Pripravio je lađu kako bi se mogao povući kada ga gomila okruži. Nakon smaknuća Ivana Krstitelja povukao se u Galileju, no ni tamo nije mogao umaći gomili koja ga je tražila. Ljudi su dovodili bolesnike, prijatelje i poznanike pred njega. Markov opis boravka u Galileji sličan je Matejevom, s podatkom o lađici spremnoj u blizini Galilejskog mora. Opisuje kako su se ljudi bacali prema njemu u gužvi pokušavajući dotaknuti Isusa da bi ozdravili, a mnogi su ozdravili samo tako što su Isusa uspjeli dotaknuti. U Galileji, Isusovo djelovanje opisuje i Luka u šestom poglavlju svog Evanđelja, dok Matej u četrnaestom poglavlju izvještava o istim događajima, navodeći kako ga je gomila slijedila. Luka u četvrtom poglavlju svog Evanđelja opisuje kako je mnoštvo tražilo Isusa nakon što je ozdravio Petrovu punicu, a navodi kako se već spustila i noć. Svaki od sinoptika donosi drugačije detalje. Tako ova slika ne prikazuje nužno jedan ulomak biblijskog teksta, već prezentira više sličnih događaja iz Isusovog života u Galileji, Judeji, Siriji i Samariji. Zahtjevno je razabrati kronologiju događaja, ali ono što je važno jesu događaji ozdravljenja unutar gomila koje su Isusa slijedile. Evanđelja unutar tih gomila ponekad navode tek neka stanja, slijepe,

¹ Papa Franjo - Jorge Mario Bergoglio; Tornielli, Andrea, 2016. *Božje je ime milosrđe*, Verbum, str. 21.-24.

hrome kljaste i opsjednute. Isus je često izlazio ususret bolesnima, zalazio u sela i zaseoke i nije dopuštao da mu bolesne dovedu, inzistirao je da sam ode do njih. Dok je boravio u Galileji, a najviše u Kafarnaumu, provodio je vrijeme učeći u sinagogama, povlačeći se u osamu, ozdravljao je bolesne na koje bi naišao.

1.2. Inspiracija Rembrandtom

Rembrandtova (Rembrandt Harmenszoon van Rijn, 15. srpnja 1606., Leiden, Nizozemska - 4. listopada 1669., Amsterdam, Nizozemska) grafika *List za 100 guldena* koja se još naziva *Isus ozdravlja bolesne i Isus propovijeda djeci* je bliska slici ovog diplomskog rada i inspirirala je ovaj diplomski rad.

Slika 1. Rembrandt van Rijn, *List za sto guldena*, c. 1646., bakropis, akvatinta i suha igla, otisak 279 x 393 mm, list 381 x 562 mm, Rijksmuseum, Amsterdam

Tematski je neizravna, nije jasno koju točno scenu iz Evandjelja prikazuje. Nazivi djela upućuju na opis zgrade kada Isus napušta Galileju i odlazi u Judeju, ali i na epizodu koja slijedi par redaka kasnije u kojoj govori apostolima neka ne brane djeci da mu priđu. Poznato je da je

Rembrandt razmatrao Sveto pismo i prikazivao razmatrane scene. Možda su ga baš navedeni redci iz Matejevog Evanđelja potaknuli na izradu ove grafike.² Rembrandt je ovdje u prikazivanju pejzaža proizvoljan, a pejzaž s naznakom arhitekture je više u službi dramatskog efekta nego naracije pa čak ne možemo biti sigurni radi li se o noći ili danu. Rembrandt u prikazivanju biblijskih scena, na navedenom djelu, dodaje "začin" orijentalnosti tako što nekim likovima na glavi prikazuje turban dok turbanu na glavi jednog lika kontrapunktira šešir na glavi drugog kakav bi pak vjerojatno nosili umjetnikovi suvremenici. Što se "kostimografije" tiče, umjetnici su kroz stoljeća prikazivali likove evanđeoskih scena na različite načine, uvijek u skladu sa stilskim obilježjima svoga vremena. Isto vrijedi i za krajolik Svete Zemlje koji je zapravo orijentalan. Proučavajući povijest umjetnosti od kasne antike do danas naići ćemo na mnogo djela i autore koji su prikazivali Isusova čuda. Češće se radi o prikazima pojedinačnih ozdravljenja gdje biblijski tekst donosi detalje o osobama, poput onog žene koja se dotaknula ruba Isusove haljine. Opisi pojedinačnih ozdravljenja su u Evanđeljima jednako česti kao i oni u kojima se ne opisuje jedna bolest ili ozdravljena osoba nego samo gomila i da je Isus među gomilom ozdravio veći broj ljudi. Unatoč tome su djela koja prikazuju Isusa kako ozdravlja unutar gomila manje česti, a Rembrandtova grafika je jedan od takvih rijetkih primjera te teme.

1.3. Zamisao slike i osobna pobuda

Odabir ove teme diplomskog rada je bio spontan, ali ne i neočekivan obzirom na učestalo slikanje biblijskih ili religioznih motiva tijekom studija. Zamisao slike na kojoj Isus ozdravlja među gomilom ljudi je kroz nekoliko godina čekala ostvarenje u monumentalnim dimenzijama, kakva je bila zamišljena od početka. Kroz to vrijeme je nastalo nekoliko slika i skica manjih dimenzija. Diplomski rad je bio prilika za realizaciju već duže vrijeme prisutne ideje. Zamisao proizlazi djelomično iz osobnih iskustava, iz inspiracije Rembrandtovom grafikom, filmova koji prikazuju Isusov život i konačno iz slušanja propovijedi i čitanja Evanđelja. Prva zamisao slike je spontana i proizlazi iz toga, a detaljnije istraživanje je uslijedilo kasnije. Odabir ove teme se ne temelji na tome što se, u slučaju afirmiranih umjetničkih djela, radi o rijetkoj temi ni na nekom drugom razumskom odabiru. Među suvremenim autorima Isusova čuda su češće tema manje poznatih umjetnika i često predmet estetike kiča, a afirmirane umjetnike koji se

² Mt: 19, 1-2 Kad Isus završi te besjede, ode iz Galileje i dođe u judejski kraj s onu stranu Jordana. Za njim je išao silan svijet. Ondje ih izliječi. Mt: 19, 13-15 Tada mu doniješe dječicu da na njih stavi ruke i pomoli se. A učenici im branili. Nato će im Isus: »Pustite dječicu i ne priječite im k meni jer takvih je kraljevstvo nebesko!« I položi ruke na njih pa krene odande.

bave ovom temom je zaista teže naći. U potrazi za modernim i suvremenim autorima i afirmiranim djelima ove teme može se zaključiti da je umjetnost 20 st., od avangarde do danas, napustila ovu temu. Nećemo naići na umjetnički rad kojem su tema Isusova čuda, a koji bi bio priznat kao kvalitetan, dok postoji nepregledno obilje radova izvan dominantnih strujanja u umjetnosti, odnosno u kontekstu sakralnih prostora ili najčešće djela upitne umjetničke kvalitete kakvu danas može generirati i umjetna inteligencija. Na kraju rada vjerujem da ova tema zaslužuje da ju se prikaže u monumentalnim dimenzijama. Odabir teme je vrlo intiman i osoban. Kako sam često bio na mjestima i duhovnim obnovama gdje se molilo zagovornički, ne postoji tema kojom bih se radije pozabavio pri izradi diplomskog rada. Ozdravljanje bolesnih je česta tema u katoličkoj Crkvi. Primjerice, o tome se čita u biografijama mnogih svetaca poput sv. Padre Pia. Tema je propovijedi, karizmatičkih zajednica i onih koji pišu i govore o sakramentima ili zagovorničkoj molitvi. Osim egzegze biblijskih tekstova, literature i likovne umjetnosti, Božje milosrđe nam mogu približiti i osobna iskustva živućih ljudi koji opisuju kako su doživjeli ozdravljenje po sakramentima ili zagovorničkoj molitvi.³ Ova slika se na neki način odnosi amblemski prema svemu navedenom što prikazuje ozdravljenje i tako je i zamišljena. Ova nam tema predstavlja Božje milosrđe i brigu za čovjeka. Tijekom pisanja ovog teksta i dok sam dovršavao sliku sudjelovao sam na programu ljetovanja Studentskog pastorala, gdje se Misa slavi svaki dan. Misno čitanje na prvoj Misi prvog dana bilo je upravo jedno od opisanih u ovom radu gdje Isusa slijedi gomila u blizini Galilejskog mora. Svećenik je propovijed temeljem tog Evanđelja započeo riječima koje prikladno zaključuju ovaj rad i smisao mog umjetničkog diplomskog rada: „*Ovdje vidimo kako Isus misli na nas.*“

³„*Kada sam imao 13 godina, sa svojom sam majkom došao na molitveni susret u organizaciji Kristofora. Održavao se na Zagrebačkom Velesajmu, u konferencijskoj dvorani Globus. Tada sam imao jaku upalu lijevog uha i od boli nisam spavao nekoliko dana. Voditelj je nakon predavanja molio za prisutne. Moleći, u jednom je trenutku rekao: „Ovdje danas sjedi jedan mladić. Boli te lijevo uho. Isus želi tu tvoju bol uzeti, ali mu ti ne daš. Predaj mu tu svoju bol.“ Ja sam u sebi rekao: „Isuse, ako sam to ja (pazi, ja sam još sumnjao!), ozdravljaj.“ Taj čas uho me prestalo boljeti. Isuse, hvala ti za tvoju milost i dobrotu! Jednom drugom prilikom, također na MES-u u Globusu, doživio sam oslobođenje od straha i tjeskobe. Zbog čega strah? Zbog zlostavljanja koja sam trpio od svojih školskih kolega, i zbog hrpe problema proganjao me taj dubok tjeskobni strah. U to sam vrijeme bio jako tjeskoban i užasno se bojao kada sam morao ići u školu. Zbog tih osjećaja nisam mogao normalno hodati, noge su mi se tresle, u trbuhu sam osjećao jak pritisak. Zbog zlostavljanja koja sam trpio od svojih školskih kolega, i zbog hrpe problema proganjao me taj dubok tjeskobni strah. Kolega iz razreda mi je na jednom satu tjelesnoga otvoreno priznao da me zlostavlja jer nemam oca; on je pokretao druge da loše govore o meni, da me silno napadaju i vrijeđaju. To je kulminiralo kada sam slomio ruku. Jedan me kolega oborio na pod, a zbog udarca o pod lijeva mi se ruka slomila. Bio je lipanj, kraj petog razreda. Učiteljica kojoj sam se požalio da me ruka boli, rekla mi je da pretjerujem i da me sigurno ne boli toliko pa su me poslali kući s prijelomom kosti. Isus me toga dana na MES-u oslobodio od užasnog straha koji me tlačio dugo, od 10. do 13. godine života. Voditelj je za vrijeme molitve u duhu rekao: „Danas je ovdje jedan mladić kojeg muči dubok osjećaj straha. Isus sada uzima tvoj strah.“ Sljedećeg dana sam otišao u školu bez straha. Isprva nisam niti primijetio da se osjećam dobro i da straha više uopće nema. Prolazio sam školom, a da više nisam bio zabrinut hoće li me tko vrijeđati ili napasti.“ Izvor: Book.hr, <https://book.hr/svjedocanstvo-citatelja-isus-me-oslobodio-od-straha-i-tjeskobe/>*

2. SLIKA ISUS OZDRAVLJA BOLESNE

Ova je slika jedna od različitih varijacija iste zamisli. Zamisao slike se razvijala i tijekom godina je nastalo nekoliko razrada manjih dimenzija, a bilo je nekoliko varijacija na istu temu. Ova me tema dugo privlačila, a inače me inspiriraju religiozne teme. Zamisao slike je nastala iz želje da se slikom prenese nešto za mene važno i impozantno prikaže doživljene milosti koje su opisane u Evanđeljima. Slika je izvorno zamišljena kao rad monumentalnih dimenzija. Prva je zamisao bila ona na kojoj se Isusov lik izdiže iz izrazito natiskane gomile koja ga prekriva do pojasa dinamično pružajući ruke, a u daljini se vide samo brda. Kasnije se razvila ideja da se prizor zbiva u Galileji pa je u daljem prostornom planu bilo dodano Galilejsko more što se vidi na digitalnoj skici. Druga je, isprva planirana varijacija bila ona u kojoj se u daljini vidi Galilejsko more. Na konačnoj slici likovi su okruženi arhitekturom. Orijentalni krajolik Galileje je vrlo delikatan, osobito kod slikarskog posla, pa je pejzaž s palmama nalikovao i tropskom, a arhitekturom je bilo puno lakše ostvariti ugođaj Bliskog istoka.

Rad na slici bio je nelinearan proces s mnogo izmjena. Diplomski rad u konačnici prikazuje Isusa kako prolazi nekim galilejskim selom ili gradom, možda Kafarnaumom. Konačni prizor se može smjestiti negdje u Galileji, a opet je moguće razmišljati o tome kako se mogao zbiti i u Samariji, Siriji ili Judeji. Bit je u tome što se neznani ljudi pojavljuju oko Isusa u čijoj su blizini njegovi apostoli i žene koje su ga pratile, oko njega se stvara gužva, a među ljudima na koje nailazi ozdravlja bolesnike. Jedan koji je bio paraliziran sada sjedi na postelji. Djeca trče, a u daljini se približavaju ljudi. Drugi pak sjede, promatraju, kleče ili plaču, pružaju ruke i nestrpljivo dozivaju i privlače pažnju. Tako je konačan rad najbliži sljedećim redcima Markovog Evanđelja.

...,I donosili su na posteljama bolesnike tamo gdje bi čuli da je on. I gdje je samo stupio u koje selo, u koji grad ili u koji zaselak, smještali bi tamo bolesnike na slobodna mjesta i molili bi da se barem dotaknu skuta njegove haljine. I ozdravljali su svi koji su ga se dotakli. “

Mk 6 55-56

Prizor na dovršenoj slici je idealiziran, a kompozicija likova je racionalnije planirana. Ljudski likovi tvore dijagonalne i piramidalne kompozicijske oblike. Likovi se postepeno uzdižu u visinu od čega je najviši Isusov lik koji jedini dodiruje prikazano nebo dok ostali ostaju okruženi arhitekturom. Likovi su prikazani realistično. Reference su prikupljene iz raznih izvora, ekranizacija, filmova ili serija koji uprizoruju Evanđelja ili iz dokumentarnih programa o Isusovom životu da bi slika bila moderna u vidu kostimografije i čim više se približila osjećaju Izraela prvog stoljeća. Kraj Galileje je blisko-istočan i to je raspoloženje koje se ovom slikom teži prikazati. Prikazuje naš doživljaj kraja Izraela prvog stoljeća. Arhitektura je slikana prema imaginaciji, a inspirirana je filmovima koji se bave istom temom i arhitekturom sinagoge u Kafarnaumu. Isti grad više ne postoji, na obali Galilejskog mora preostalo je samo arheološko nalazište od čega je najbolje očuvana sinagoga. Slikana arhitektura služi samo kao paravan i svjetlinom i bojom ističe orijentalni ugođaj uz pokoju palmu ili maslinu i plavetnilo neba.

Isusov lik je prikazan uspravno gotovo poput skulpture, likovi ne prelaze margine formata, a stepenice su izlika kako bi natiskani likovi gradili dijagonalne grupe koje se kaotično izdižu prema gore. Dok je kompozicija likova i arhitekture na diplomskom radu pomalo klasicizirajuća, odjeća je s druge strane filmska, bliža našem suvremenom poimanju toga doba. Drugačiju zamisao slike s nepreglednim mnoštvom figura i na obali Galilejskog mora možda izvedem nakon diplomskoga rada. Postoji više načina na koji se može prikazati ista tema, a ova slika je samo jedna moguća verzija i ja to promatram na taj način. Veduta koja evocira klasičnu arhitekturu upućuje na drevno, antičko doba koje i je vrijeme zbivanja prikazanog događaja, sa željom da se samo natukne kako i hebrejska kultura pripada antičkoj kulturi.

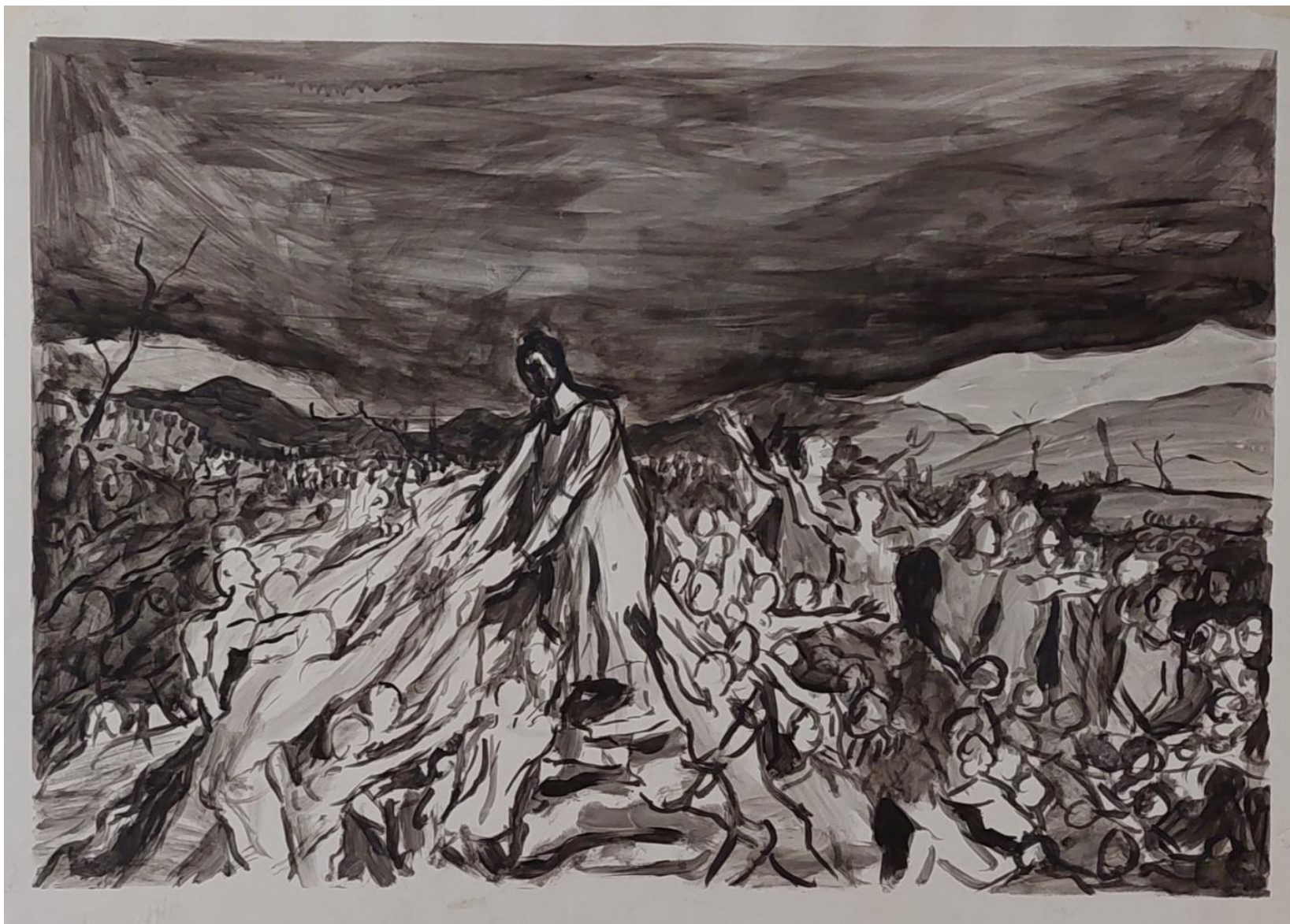
Grimase ljudi i položaji njihovih tijela čine sliku dramatičnijom. Likovi su obasjani suncem. Tmina bačenih sjena kontrapunktira svjetlini arhitekture i sa svjetlinom neba unosi ugođaj podnevnog sunca. Ubačeni likovi nisu određene osobe spomenute u naraciji biblijskih tekstova. Ubačeni su u sliku kako su odgovarali pojedinom dijelu slike. Pri odabiru likova i planiranja uvjeti su bili da kutom osvjetljenja odgovaraju cjelini kako bi izvor svjetla bio ujednačen. Prizor je naslikan prema zamišljanju, a za likove su traženi predlošci iz raznih filmova ili dokumentarnih programa. Takvi filmovi su ponekad nadahnuti djelima povijesti umjetnosti. Tako se film nadahnjuje slikom, a moja slika filmom.

Detalj koji je cijelo vrijeme prisutan su dijagonalno ispružene ruke ispred Isusovog lika, a Isus je sve vrijeme prikazan malo lijevo od sredine formata. Pojedini stojeći likovi su apostoli ili učenici koji prate Isusa, ali odluka o tome koji su to točno likovi je prepuštena promatraču. Pojasevi putnih torbi prebačeni preko njihovih ramena nam daju naslutiti da se radi o apostolima

ili Isusovim učenicima, a jedna od prikazanih žena bi mogla biti Marija Magdalena. Iako se prisutnost Gospe ne spominje u biblijskim tekstovima koji usko opisuju događaje kojima je nadahnut ovaj rad, ona je prikazana na vratima, samozatajna i skrovita u tmuni interijera. Marijina prisutnost se navodi ponegdje u Evanđeljima pa možemo pretpostaviti da je prisutna i ovdje iako se u navedenim tekstovima ne navodi izričito, ali od toga je važniji način na koji bi se njena prisutnost na ovoj slici mogla interpretirati, samozatajna, ali važna. Marijin lik na ovoj slici je sličan njenom liku s jedne od mojih prijašnjih slika Gospe. Kada slikam Gospu, kao predložak najradije odabirem kostim i lice glumice po imenu Maia Morgenstern u ulozi Gospe iz filma *Pasija* (2004). Zbog toga se ta prijašnja slika povezala s diplomskim radom, iako nije dio diplomskog rada.

Slika 2. Gospa, 2023., akril na platnu, 40x40 cm

Slika 3. Isus ozdravlja bolesne, jedna od prvih skica - razrada ove teme, lavirani tuš na papiru, 2021.

Slika 4. Isus ozdravlja bolesne, skica; jedna od detaljnijih razrada ideje za diplomski rad, digitalni kolaž 2023.

Slika 5. Detalj nedovršene slike, 2024.

Slika 6. Fotografija tijekom slikanja - još nedovršenog rada, 2024.

Slika 7. Fotografija tijekom slikanja - još nedovršenog rada, 2024.

Slika 8. Detalj nedovršene slike, 2024.

Slika 9. Diplomski rad. *Antonio Piljek Jagić, Milosrde – Isus ozdravlja bolesne, 2024., akril na platnu, 250x400 cm*

Slika 10. Detalj

Slika 11. Detalj

Slika 12. Detalj

Slika 13. Detalj

Slika 14. Detalj

Slika 15. Detalj

Slika 16. Detalj

Slika 17. Detalj

Slika 18. Detalj

Slika 19. Detalj

3. ZAKLJUČAK

Rad na slici Isus ozdravlja bolesne bio je osobno putovanje kroz temu Božjeg milosrđa. Kroz prikazivanje Isusa među gomilom ljudi u Galileji, rad donosi svjetlo na to kako su Isusova čuda bila izraz njegove neizmjerne ljubavi i milosrđa. Ozdravljanje bolesnih česta je tema u katoličkoj Crkvi. Moja slika se, u tom smislu, odnosi amblemski prema sveukupnim ozdravljenima i Isusovim čudima i nastoji prenijeti poruku Božjeg milosrđa i brige za čovjeka.

Silno sam želio naslikati sliku monumentalnih dimenzija i religiozne teme. Izrada diplomskog rada mi je pružila priliku da to učinim. Slika je izvorno zamišljena kao impozantan rad izrazito velikih dimenzija. Ovakvi su formati u povijesti, osobito u 19. stoljeću, bili planirani samo za povijesne teme, u koje ubrajamo povijesne događaje, religiozne i mitološke, a kojima se željelo poručiti i prikazati nešto od velikog značaja. Na takav način i veličinom formata želim poručiti da je tema kojom sam se odlučio pozabaviti važna.

Kada sam bio dijete često sam crtao i slikao ovakve teme prema zamišljanju. Tada mi je na dječji način bila izrazito važna naracija, a javljale su se i slične gomile figura. Neke crteže još uvijek čuvam. Radeći na diplomskom radu osjećam kako sam se vratio nečemu što sam radio kao dijete, a zamišljanje naracije biblijskog prizora je za mene nešto primarno, neiskvareno, impulzivno i dječje što je i u onoj dobi nastalo pod utjecajem nekih filmova iz kojih sada izvlačim predloške za pojedine likove. Svjestan sam da bi netko odabir ove teme i rad mogao protumačiti kao čisto razumski odabir, ali zapravo i nije. Takve su iste teme danas obogaćene iskustvima i odabir istih danas dodatno je potenciran kasnijim iskustvima iz mojega života, stoga imam i više razloga da radim isto što sam radio i kao dijete, samo sada naravno s puno više vještina i znanja. Presudno, što me podsjetilo na ovo, bilo je slikanje arhitekture prema imaginaciji.

Za vrijeme dovršavanja rada sudjelovao sam na programu ljetovanja Studentskog pastorala, a Misa se slavi svaki dan. Misno čitanje na prvoj Misi prvog dana je bilo upravo jedno od onih gdje Isusa slijedi gomila u blizini Galilejskog mora i on hrani mnoštvo umnažajući kruhove i ribe. Svećenik je propovijed temeljem tog Evanđelja započeo riječima koje prikladno zaključuju ovaj rad i smisao moga diplomskog rada: „*Isus misli na nas.*“

4. POPIS ILUSTRACIJA

1. Rembrandt van Rijn, *List za 100 guldena*, c. 1646., bakropis, akvatinta i suha igla, otisak 279 x 393 mm, list 381 x 562 mm, Rijksmuseum, Amsterdam

[Datoteka:Rembrandt The Hundred Guilder Print.jpg – Wikipedija \(wikipedia.org\)](#)

5. LITERATURA

1. *Biblija, Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta*. Preveo Ivan Ev. Šarić. 2. popravljeno izdanje, Hrvatsko biblijsko društvo, Zagreb, Vrhbosanska Nadbiskupija, Sarajevo, GLAS KONCILA, Zagreb, 2007.
2. Book. Hr., Svjedočanstva čitatelja, *Isus me oslobodio od straha i tjeskobe*, 2021., Izvor: [Isus me oslobodio od straha i tjeskobe \(book.hr\)](#)
3. Papa Franjo - Jorge Mario Bergoglio; Tornielli, Andrea, 2016. *Božje je ime milosrđe*. Verbum, Zagreb.

6. PRILOZI

6.1. Opisi iz Evandjelja

Neki opisi iz Evandjelja povezani s temom rada;

Evandjelje po Mateju

Mt 4, 12-13 A čuvši da je Ivan predan, povuče se u Galileju. Ostavi Nazaret te ode i nastani se u Kafarnaumu, uz more, na području Zebulunovu i Naftalijevu.

Mt 4, 23-25 I obilazio je Isus svom Galilejom naučavajući po njihovim sinagogama, propovijedajući evandjelje o Kraljevstvu i liječeći svaku bolest i svaku nemoć u narodu. I glas se o njemu pronese svom Sirijom. I donosili su mu sve koji bolovahu od najrazličitijih bolesti i patnja – opsjednute, mjesečare, uzete – i on ih ozdravljaše. Za njim je pohrlio silan svijet iz Galileje, Dekapola, Jeruzalema, Judeje i Transjordanije.

Mt 14, 11-14 ...Posla odrubiti glavu Ivanu u tamnici. I doniješe glavu njegovu na pladnju, dadoše djevojci, a ona je odnije materi. A učenici njegovi dođu, uzmu njegovo tijelo i pokopaju ga pa odu i jave Isusu. Kad je Isus to čuo, povuče se odande lađom na samotno mjesto, u osamu. Dočuo to narod pa pohrli pješice za njim iz gradova. Kad on iziđe, vidje silan svijet, sažali mu se nad njim te izliječi njegove bolesnike.

Mt 14, 34-36 Pošto preploviše, dođu na kraj, u Genezaret. I ljudi ga onoga kraja prepoznaju pa razglase po svoj onoj okolici. I donošahu mu sve bolesnike te ga moljahu da se samo dotaknu skuta njegove haljine. I koji bi se dotakli, ozdravili bi.

Mt 15, 29-31 Otišavši odande, dođe Isus do Galilejskog mora, uziđe na goru i sjede ondje. Tada nagrnu k njemu silan svijet s hromima, kljastima, slijepima, nijemima i mnogima drugima. Polože mu ih do nogu, a on ih izliječi. Gledajući kako su nijemi progovorili, kljasti ozdravili, hromi prohodali, slijepi progledali, divilo se mnoštvo i slavilo Boga Izraelova.

Mt 19, 1-2 Kad Isus završi te besjede, ode iz Galileje i dođe u judejski kraj s onu stranu Jordana. Za njim je išao silan svijet. Ondje ih izliječi.

Mt 19, 13-15 Tada mu doniješe dječicu da na njih stavi ruke i pomoli se. A učenici im branili. Nato će im Isus: »Pustite dječicu i ne priječite im k meni jer takvih je kraljevstvo nebesko!« I položi ruke na njih pa krene odande.

Evandjelje po Marku

Mk 3, 7-12 Isus se s učenicima povuče k moru. Za njim je išao silan svijet iz Galileje. I iz Judeje, iz Jeruzalema, iz Idumeje, iz Transjordanije i iz okolice Tira i Sidona – silno je mnoštvo čulo što čini i nagnulo k njemu. Stoga reče učenicima neka mu se zbog mnoštva pripravi lađica da ga ne bi zgnjeli. Jer mnoge je ozdravio pa su se svi koji bijahu pogođeni kakvim zlom bacali na nj da bi ga se dotaknuli. A nečisti duhovi, čim bi ga spazili, padali bi preda nj i vikali: »Ti si Sin Božji!« A on im se oštro prijetio da ga ne prokazuju.

Mk 6, 53-56 Pošto doploviše na kraj, dođu u Genezaret i pristanu. Kad iziđu iz lađe, ljudi ga odmah prepoznaju pa oblete sav onaj kraj. I počnu donositi na nosilima bolesnike onamo gdje bi čuli da se on nalazi. I kamo bi god ulazio – u sela, u gradove, u zaseoke – po trgovima bi stavljali bolesnike i molili ga da se dotaknu makar skuta njegove haljine. I koji bi ga se god dotakli, ozdravljali bi.

Evandjelje po Luki

Lk 4, 38-41 Ustavši iz sinagoge, uđe u kuću Šimunovu. A Šimunovu je punicu mučila velika ognjica. I zamole ga za nju. On se nadvi nad nju, zaprijeti ognjici i ona je pusti. I odmah ustade i posluživaše im. O zalazu sunca svi koji su imali bolesnike od raznih bolesti dovedoše ih k njemu. A on bi na svakoga od njih stavljao ruke i ozdravljao ih. A iz mnogih su izlazili i zlodusi vičući: »Ti si Sin Božji!« On im se prijetio i nije im dao govoriti jer su znali da je on Krist.

Lk 6, 17-19 Isus side s njima i zaustavi se na ravnu. I silno mnoštvo njegovih učenika i silno mnoštvo naroda iz cijele Judeje i Jeruzalema, iz primorja tirskog i sidonskog nagnuše da ga slušaju i da ozdrave od svojih bolesti. I ozdravljali su oni koje su mučili nečisti dusi. Sve je to mnoštvo tražilo da ga se dotakne jer je snaga izlazila iz njega i sve ozdravljala.